Sygn. akt **OS 3/25**

POSTANOWIENIE

Okręgowego Sądu Dyscyplinarnego Okręgowej Izby Radców Prawnych w Lublinie
z dnia (…) r.

w składzie:

Przewodniczący: **r.pr. Olimpia Marcewicz-Kochnio**

Sędziowie: **r.pr. Bożena Bilkiewicz-Bańka - sprawozdawca**
r.pr. Paweł Kutrzuba

Protokolant: Agnieszka Kuchciak

po rozpoznaniu na posiedzeniu jawnym w dniu (…) r. sprawy ze skargi (…) na postępowanie radcy prawnego (…) na skutek odwołania z dnia (…) r. od postanowienia Rzecznika Dyscyplinarnego Okręgowej Izby Radców Prawnych w Lublinie z dnia (…) r., sygn. akt RD-(…) o odmowie wszczęcia dochodzenia

postanawia:

na podstawie art. 437 § 1 k.p.k. w zw. z art. 17 § 1 pkt 1 k.p.k. (Dz. U. z 2025 r., poz. 46) oraz w zw. z art. 74^1 ustawy z dnia 6 lipca 1982 r. o radcach prawnych (Dz.U. z 2024 r., poz. 499) utrzymać w mocy zaskarżone postanowienie Rzecznika Dyscyplinarnego Okręgowej Izby Radców Prawnych w Lublinie z dnia (…)r., sygn. akt RD (…)o odmowie wszczęcia dochodzenia.

Przewodniczący: Członkowie:

…… …… ……
r.pr. Olimpia Marcewicz-Kochnio r.pr. Bożena Bilkiewicz-Bańka r.pr. Paweł Kutrzuba

sygn. akt OS 3/25

Uzasadnienie

Na posiedzeniu jawnym w dniu (…) r., Okręgowy Sąd Dyscyplinarny Okręgowej Izby Radców Prawnych w Lublinie, zwany dalej Okręgowy Sąd Dyscyplinarny rozpoznał sprawę ze skargi (…) na postępowanie radcy prawnego (…), wszczętej jego odwołaniem z dnia (…)r., (data wpływu) wniesionym, od postanowienia Rzecznika Dyscyplinarnego Okręgowej Izby Radców Prawnych w Lublinie z dnia (…)r., sygn. akt: RD-(…)o odmowie wszczęcia dochodzenia.

Rozpoznając sprawę Okręgowy Sąd Dyscyplinarny Okręgowej Izby Radców Prawnych ustalił co następuje:

Dnia (…) r., do Okręgowej Izby Radców Prawnych w Lublinie wpłynęła skarga (…) na postępowanie radcy prawnego (…). W ocenie skarżącego radca prawny uchybił swoim obowiązkom wynikającym z art. 64 §1 ustawy o radcach prawnych. Podniósł, że radca prawny jego pełnomocnik z urzędu, wydał opinie prawne o braku podstaw prawnych do wniesienia skarg kasacyjnych, od orzeczeń sądu administracyjnego bez żadnej podstawy prawnej, z rażącym naruszeniem prawa, nie stosując się do obowiązujących przepisów. Niezgodnie z obowiązującymi przepisami radca prawny stwierdził, że od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych, w przedmiocie odmowy wznowienia postępowania, zakończonego prawomocną decyzją tego organu, przysługuje mu odwołanie do sądu powszechnego. Skarżący stwierdził, że stosownie do regulacji art. 50 § 1 i art. 52 ustawy Prawo o postępowaniu przed sądami administracyjnymi przysługuje mu prawo wniesienia na decyzje zakładu ubezpieczeń społecznych skarg do sądu administracyjnego.

Do skargi (…) załączył kopie dziesięciu opinii sporządzonych przez radcę prawnego (…) o braku podstaw do wniesieniu skarg kasacyjnych do Naczelnego Sądu Administracyjnego od postanowień wydanych w dniu (…)r. przez Wojewódzki Sąd Administracyjny w (…) w sprawach o sygn. akt: (…), (…), (…), (…), (…), (…), (…), (…), (…) i (…).

W toku postępowania sprawdzającego, na wezwanie Rzecznika Dyscyplinarnego Okręgowej Izby Radców Prawnych w Lublinie, radca prawny (…) ustosunkował się do przedmiotowej skargi w piśmie z dnia (…)r. (data wpływu). Radca prawny potwierdził, że w dziesięciu sprawach został ustanowionym pełnomocnikiem z urzędu (…), celem udzielenia pomocy prawnej w sprawie wniesienia skarg kasacyjnych od postanowień Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w (…) w przedmiocie odrzucenia jego skarg od decyzji Zakładu

Ubezpieczeń Społecznych oddział w (…), wydanych w różnych datach ale dotyczących tożsamego stanu faktycznego i prawnego. Wyjaśnił, że stwierdził, oczywistą niezasadności składania skarg kasacyjnych do Naczelnego Sądu Administracyjnego, toteż stosownie do art. 177 § 4 i 5 ustawy Prawo o postępowaniu przed sądami administracyjnymi sporządził w tym przedmiocie terminie opinie prawne. Przed wysłaniem sporządzonych opinii do Sądu poinformował Skarżącego telefonicznie o braku podstaw do wniesienia, w jego sprawach, skarg kasacyjnych.

Postanowieniem z dnia (…) r., wydanym w sprawie o sygn. akt RD-(…) Rzecznik Dyscyplinarny Okręgowej Izby Radców Prawnych w Lublinie, dalej zamiennie Rzecznik Dyscyplinarny, odmówił wszczęcia dochodzenia przeciwko radcy prawnemu (…). Po przeprowadzeniu postępowania sprawdzającego Rzecznik Dyscyplinarny nie stwierdził w zachowaniu radcy prawnego znamion czynu zabronionego czemu dał wyraz w postanowieniu podjętym na podstawie art. 17 § 1 pkt 1 kodeksu postepowania karnego w związku z art. 74^1 ustawy z dnia 6 lipca 1982r. o radcach prawnych (Dz. U. z 2024 r., poz. 499) zwanej dalej ustawą oraz ustalił iż jego zachowanie nie jest sprzeczne z regulacjami Kodeksu Etyki Radcy Prawnego.

W uzasadnieniu postanowienia Rzecznik Dyscyplinarny opisał przebieg przeprowadzonego postępowania i wskazał, że złożone przez radcę prawnego wyjaśnienia i zgromadzone dokumenty potwierdzają jego stanowisko, co do prawidłowego działania. W jego ocenie w świetle ustalonego stanu faktycznego oraz obowiązujących regulacji prawnych zarzuty sformułowane w skardze nie potwierdziły się.

Na powyższe postanowienie zażalenie do Okręgowego Sądu Dyscyplinarnego złożył (…), a kwestionując zawartą w nim argumentację, zawnioskował o wszczęcie w stosunku do radcy prawnego dochodzenia. Zarzucił, że Rzecznik Dyscyplinarny, dokonał błędnej interpretacji i błędnej wykładni przepisu art. 64 § 1 ustawy o radcach prawnych. Polemizując z argumentami zawartymi w uzasadnieniu postanowienia stwierdził, że Rzecznik Dyscyplinarny zlekceważył obowiązujące przepisy prawne, w tym wynikające z art. 7 Konstytucji RP oraz regulujące działania sądów powszechnych i sądów administracyjnych. Akceptując działania radcy prawnego Rzecznik Dyscyplinarny błędnie, sprzecznie z prawem ustalił, że od decyzji zakładu ubezpieczeń społecznych, w przedmiocie odmowy wznowienia postępowania, zakończonego prawomocną decyzją tego organu, przysługuje mu odwołanie do sądu powszechnego.

W złożonym zażaleniu skarżący zawnioskował o wezwanie na posiedzenie Okręgowego Sądu Dyscyplinarnego Rzecznika Dyscyplinarnego, radcy prawnego (…)oraz jego, jako pokrzywdzonego w sprawie.

W trakcie posiedzenia Okręgowego Sądu Dyscyplinarnego w dniu (…)r., skarżący poparł zarzuty zażalenia i przywołał argumenty tożsame z tymi zawartymi w skardze. Powtórzył twierdzenia zawarte w zażaleniu, a dodatkowo omówił postępowania prowadzone z jego inicjatywy w przedmiocie przyznania mu prawa do renty rodzinnej i renty socjalnej. Stwierdził, że radca prawny działał niezgodnie z obowiązującymi przepisami prawa, czyli sprzecznie ze ślubowaniem i etyką zawodu radcy prawnego. Potwierdził, że otrzymał z Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w (…) opinie prawne radcy prawnego (…) i równocześnie został pouczony o możliwości wniesienia skarg kasacyjnych w terminie miesiąca ale nie skorzystał takiej możliwości. Zdaniem skarżącego radca prawny (…) powinien był wnieść skargi kasacyjne na postanowienia Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w (…), odrzucające jego skargi od decyzji zakładu ubezpieczeń społecznych.

Po rozpatrzeniu argumentów zażalenia i materiału dowodowego zgromadzonego w sprawie Okręgowy Sąd Dyscyplinarny doszedł do przekonania, że zaskarżone postanowienie zgodne jest z prawem, a tym samym nie znalazł podstaw prawnych do jego uwzględnienia.

W ocenie Okręgowego Sądu Dyscyplinarnego ustalenia Rzecznika Dyscyplinarnego są prawidłowe i zasługują na podzielnie.

Okręgowy Sąd Dyscyplinarny stwierdza, że w stosunku do postanowienia o odmowie wszczęcia postępowania, przewidziany został tryb zażaleniowy, w którym sądy - po przeprowadzeniu posiedzenia - wydają postanowienie. Czynności sądów dyscyplinarnych są w tym trybie czynnościami prowadzonymi w całości przed wszczęciem postępowania dyscyplinarnego, a funkcją tych czynności jest jedynie kontrola zasadności postanowienia wydanego przez rzecznika dyscyplinarnego. W toku postępowania Okręgowy Sąd Dyscyplinarny nie prowadzi dodatkowego postępowania dowodowego toteż zgłoszony w zażaleniu wniosek dowodowy strony skarżącej o wezwanie radcy prawnego (…) na posiedzenie został oddalony ze względu na jego niedopuszczalność (170 § 1 pkt 1 k.p.k. w związku z art. 74^1 ustawy).

Niedopuszczalne jest także wszczęcie z urzędu przez Okręgowy Sąd Dyscyplinarny postępowania dyscyplinarnego w stosunku do radcy prawnego w wyniku rozpoznania odwołania od postanowienia rzecznika dyscyplinarnego o odmowie wszczęcia tego

postępowania (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 1 września 2004 r., sygn. akt SDI 39/04).

Obowiązkiem Okręgowego Sądu Dyscyplinarnego było rozpoznanie zażalenia skarżącego (…) i utrzymanie w mocy bądź uchylenie zaskarżonego orzeczenia.

Zgodnie z obowiązującymi przepisami, podstawą faktyczną wszczęcia dochodzenia w postępowaniu dyscyplinarnym jest istnienie uzasadnionego podejrzenia popełnienia przewinienia dyscyplinarnego.

Radca prawny podlega odpowiedzialności dyscyplinarnej w szczególności za postępowanie sprzeczne z prawem, zasadami etyki lub godnością zawodu bądź za naruszenie swych obowiązków zawodowych (art. 64 § 1 ustawy). Dlatego obwinienie radcy prawnego o popełnienie deliktu dyscyplinarnego musi polegać na przypisaniu mu postępowania sprzecznego z prawem lub zasadami etyki.

Na gruncie art. 177 § 4 i 5 ustawy Prawo o postępowaniu przed sądami administracyjnymi (Dz. U. z 2024 r. poz. 935 z późn. zm.), zwanej dalej p.p.s.a., jeżeli pełnomocnik wyznaczony na podstawie art. 253 § 2 tej ustawy nie stwierdza podstaw do wniesienia skargi kasacyjnej, składa w sądzie, w terminie do wniesienia skargi kasacyjnej, sporządzoną przez siebie opinię w tym przedmiocie wraz z odpisem dla strony, dla której został ustanowiony. Sąd doręcza odpis opinii stronie i wówczas termin do wniesienia skargi kasacyjnej przez stronę biegnie od dnia doręczenia odpisu opinii, o czym sąd poucza stronę, dokonując doręczenia. Z przywołanej regulacji art. 177 § 5 p.p.s.a. wynika, że przepisu art. 177 § 4 p.p.s.a. zdanie trzecie nie stosuje się, jeżeli sąd stwierdzi, że opinia nie została sporządzona z zachowaniem zasad należytej staranności. W takim przypadku sąd zawiadamia o tym właściwą okręgową radę adwokacką, radę okręgowej izby radców prawnych, Krajową Radę Doradców Podatkowych lub Krajową Radę Rzeczników Patentowych, która wyznacza innego pełnomocnika. Rozwiązanie zawarte w powołanym przepisie ma co do zasady utrudniać wnoszenie niedopuszczalnych lub oczywiście bezzasadnych skarg kasacyjnych (por. uchwala Sądu Najwyższego z dnia 21 września 2000 r. sygn. akt III CZP 14/00).

Przenosząc powyższe, teoretyczne rozważania na grunt niniejszej sprawy, w pierwszej kolejności podkreślić należy, że radca prawny (…) jako pełnomocnik profesjonalny jakim jest radca prawny nawet działając z urzędu jest uprawniony do dokonywania interpretacji obowiązujących norm. Po zapoznaniu się ze stanem spraw (…) poprzez analizę ich akt, zakończonych postanowieniami Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w (…) dniu (…) r. wydanych sprawach o sygn. akt: (…), (…), (…), (…), (…), (…), (…), (…), (…) i (…) radca prawny (…) ustalając sposób działania w tych sprawach miał prawo stosownie do

przywołanych regulacji p.p.s.a. sporządzić opinie o braku podstaw do wniesienia skarg kasacyjnych w postępowaniach, w których reprezentował (…) z urzędu. Zaznaczyć należy, że pełnomocnik skarżącego nie miał obowiązku konsultowania z nim okoliczności sprawy, jeżeli na podstawie akt sprawy uznał, że brak jest podstaw do wniesienia skarg kasacyjnej.

Wydane przez ustanowionego pełnomocnika radcę prawnego (…)opinie zostały skontrolowane przez Wojewódzki Sąd Administracyjny w (…), który nie stwierdził aby zostały sporządzone bez zachowania zasad należytej staranności, toteż skarżącemu nie został przyznany inny pełnomocnik. Zważywszy na powyższe regulacje, skarżący (…)nie był pozbawiony prawa do sądu. Możliwość sporządzenia przez zawodowego pełnomocnika opinii o braku podstaw do wniesienia skargi kasacyjnej nie pozbawiała strony skarżącej prawa do skorzystania z trybu skargowego. Termin do wniesienia skargi kasacyjnej przez stronę, zgodnie z art. 177 § 4 p.p.s.a., biegnie od dnia doręczenia odpisu opinii, o czym sąd pouczył (…), dokonując ich doręczenia. W zaistniałej sytuacji wskazać należy, że skarżący mógł skorzystać z możliwości wniesienia skargi kasacyjnej od postanowień korzystając z pomocy pełnomocnika z wyboru.

Za dokonaną interpretację przepisów prawa w świetle ustalonego w sprawie stanu faktycznego, nie może spotykać radcy prawnego odpowiedzialność dyscyplinarna. Niezadowolenie skarżącego z działań ustawionego w sprawie z urzędu zawodowego pełnomocnika nie wypełnia żadnej z podstaw wymienionych w art. 64 ustawy.

Mając powyższe na uwadze, należało orzec jak w sentencji postanowienia, gdyż postępowanie radcy prawnego nie było sprzeczne z prawem ani z zasadami etyki radcy prawnego.

Sąd nie dopatrzył się w postępowaniu radcy prawnego znamion deliktów dyscyplinarnych, a w konsekwencji stwierdza, że nie zachodzą przesłanki do wszczęcia dochodzenia dyscyplinarnego przeciwko radcy prawnemu (…).

Pouczenie:

Niniejsze postanowienie jest ostateczne i nie przysługuje od niego środek odwoławczy – art. 426 § 1 k.p.k. w związku z art. 74^1 ustawy z dnia 6 lipca 1982 r. o radcach prawnych (Dz.U. z 2024 r., poz. 499).

Przewodniczący: Członkowie:

……..…… …… ……

r. pr. Olimpia Marcewicz-Kochnio r. pr. Bożena Bilkiewicz-Bańka r. pr. Paweł Kutrzuba